

Schaduwkant

Van Randy Susan Meyers verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos uitgevers:

Vleugellam
Papieren kind

Randy Susan Meyers

Schaduwkant

Vertaald door
Ireen Niessen

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 2893 0

© 2014 Randy Susan Meyers

© 2015 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,
Amsterdam en Ireen Niessen

Oorspronkelijke titel *Accidents of Marriage*

Oorspronkelijke uitgever Atria Books, a division of Simon & Schuster, Inc.

Omslagontwerp Janine Jansen

Omslagillustratie © Jill Battaglia / Trevillion Images

Foto auteur © Lynn Wayne

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Jeff, die het allemaal mogelijk maakt

Er hebben in mijn leven twee ernstige ongelukken plaatsgevonden:
het ene was de tram, het andere Diego. Diego was verreweg het erg-
ste.

– Frida Kahlo

Ervoor

JULI

Maddy

Maddy gleed met haar tong over haar tanden en stelde zich de bittere smaak van een uiteenvallend Xanax-tabletje voor. Na een zenuwslopende dag in het ziekenhuis leek niets haar aantrekkelijker dan een chemisch rustpunt. Niets leek haar minder aantrekkelijk dan eten koken. Kolkend maagzuur – met dank aan het werk –, gekoppeld aan de vrees dat Ben zou thuiskomen in dezelfde staat van razernij waarin hij was vertrokken, was een geweldige eetlustremmer.

Als ze die in een flesje kon stoppen, zou ze er een vermogen mee verdienen.

Elke ochtend draaide ze aan het rad van Bens fortuin, in de hoop dat de pijl zou blijven staan op ‘tevreden echtgenoot’ of in elk geval op ‘niks-aan-de-handman’. Vandaag was de pijl beland op ‘absolute klootzak’, en wel een die haar persoonlijk verantwoordelijk hield voor Calebs driftbui, die – echt vreselijk! – Ben twintig minuten werktijd had gekost.

Ze overwoog een pil te nemen, maar de rituelen van het gezinsgeluk eisten haar aandacht op. Gracie en Caleb lagen languit op het vloerkleed uit te rusten van hun dag in het jeugdkamp. De zeven jaar oude Caleb, half in slaap, wreef met zijn duim over zijn wang; de glazige blik van de negenjarige Gracie was strak op de tv gericht. Emma, haar oudste, een groepsleidster, veertien jaar oud, zou zo thuiskomen.

Uit pure lamlendigheid bleef Maddy aan de bank gekluisterd,

ondanks de lange lijst van taken die haar wachtten. Groente snijden, de hypotheek betalen en het wasgoed wegwerken voordat de kinderen door hun sokken heen zouden zijn. Een postzegel zoeken in de puinhoop die ze haar bureau noemde, zodat ze de betaalkaart voor de elektriciteit zou kunnen opsturen. Haar kinderen een gevoel van eigenwaarde meegeven. Plus Ben gunstig stemmen omdat ze vanochtend ruzie hadden gehad. Misschien was een pijpbeurt een idee.

De onverwoestbare stof, van het type dat werd aangeschaft door ouders met kinderen die de neiging hadden om hun kleverige snacks op de bankbekleding te smeren, prikte tegen haar blote armen. Ze snakte naar airconditioning zoals ze ooit had verlangd naar vrede, gerechtigheid en haar echtgenoot. Elke verstikkende zomer in Boston werd de slechte bedrading in hun victoriaanse huis een grotere ergernis, en deden Bens waarschuwingen over de opwarming van de aarde haar minder. Volgens Ben veranderden haar opvattingen over het milieu met elke druppel transpiratie.

Ze duwde tegen haar onderrug, maar dat bood geen verlichting tegen de permanente knoop die zich diep en laag had vastgezet, evenmin als een klein hard kussen dat ze ertegenaan drukte. Haar maag rammelde, ook al had ze geen trek in eten.

Vissticks zouden gemakkelijk zijn, maar ze moest er niet aan denken de oven aan te zetten.

De achterdeur sloeg dicht. Emma smakte haar rugzak op de tafel. Zo deelde haar dochter mee dat ze thuis was.

‘Emma?’

‘Wat is er?’

Maddy kwam moeizaam overeind van de bank en liep naar de keuken. ‘Ik wou alleen maar even weten of jij het was.’

‘Verwachtte je dan iemand anders?’ vroeg ze.

‘Het had papa kunnen zijn.’

‘Oké.’ Wat een breed inzetbaar woord was ‘oké’ geworden binnen hun gezin, een beleefde manier om mee te delen: Ik bevestig dat je iets hebt gezegd, maar ik kies ervoor niet op zinnige wijze te reageren. De laatste tijd gebruikten ze het maar al te vaak.

De halve tafel ging schuil onder de ochtendbladen die ze bij het ontbijt hadden geprobeerd te lezen. Emma tuurde in de koelkast

terwijl Maddy de kranten verzamelde, zich afvragend of ze bij het oud papier zou doen. Had Ben de *Boston Globe* al uit? En de *New York Times*?

‘Er is niets te eten,’ zei Emma. ‘Bij Caro thuis...’

Het geluid van brekend glas gevolgd door een schreeuw van Caleb onderbrak Emma voordat ze precies kon vertellen hoeveel beter Caro’s moeder was in boodschappen doen.

‘Mam!’ riep Gracie. ‘Kom gauw!’

Maddy rende naar de woonkamer, gevolgd door Emma.

‘Jezus, wat is er gebeurd?’ Maddy hurkte neer naast Caleb; haar maag draaide om bij de aanblik van het bloed dat uit zijn voet stroomde. Er lagen scherven om hem heen, er hingen nog druppeltjes melk aan de stukjes glas en er vormde zich een grote witte plas op de houten vloer. Ze pakte een ineengefrommeld servetje om het bloed te stelpen, waarbij ze ongemakkelijk op haar hurken zat om haar knieën niet open te halen.

Gracies lippen trilden. ‘Ik stond alleen maar op, verder niks, en ik gooide zijn glas melk om. Hij werd boos en hij schreeuwde, toen stond hij op en schopte tegen het glas en toen brak het. Hij ging erop staan. Ik kon er niks aan doen!’

‘Stil maar, Gracie.’ Er sijpelde bloed door het servetje; het papier viel uiteen terwijl ze druk uitoefende. ‘Emma, haal eens een vochtige theedoek.’

Dit was te voorkomen geweest, zou Ben zeggen. Dit is nou de reden waarom we plastic glazen hebben.

‘Zorg dat het stopt, mama!’ Tranen baanden zich een weg door het vuil op Calebs wangen.

Ze oefende meer druk uit. Gracie dweilde de gemorste melk op met een smerig T-shirt uit haar rugtas.

‘Hier.’ Emma stak een druipende theedoek naar voren.

‘Je moet hem uitwringen, Emma. Laat maar, haal liever een schone.’

Emma stampte de kamer uit, op de voet gevolgd door Gracie. De natte doek maakte een kletsend geluid in de gootsteen.

‘Geef deze maar aan mama.’ Emma’s stem vanuit de keuken klonk extra hard.

Maddy bedekte het servetje met de zoom van haar zwarte katoenen rok. Gracie kwam terug met een nieuwe theedoek. Emma stond in de deuropening toe te kijken, draaiend aan het puntje van haar lange bruine vlecht.

Maddy trok haar rok weg en verving hem door de theedoek. Caleb jammerde. 'Moet ik naar de dokter?' Hij keek schuin mee terwijl ze een blik onder de theedoek wierp. Het bloedde al minder.

Het ziet er niet heel diep uit, maar het moet wel worden ontsmet,' zei ze. 'Ik denk niet dat we een dokter nodig hebben.' Maddy's hartslag kwam tot rust. Ze jakkerde niet langer in gedachten voort: Calebs voet goed genoeg verbinden om het bloeden tegen te houden tot ze bij de Eerste Hulp kwamen, de kinderen in de auto laden, Ben bellen. Ze keek nog eens – om er zeker van te zijn dat haar besluit was gebaseerd op gezond verstand en niet op wishful thinking. Een gapende wond was het niet. Het bloeden was al afgenomen.

Caleb probeerde zijn voet weg te trekken. 'Nee! Niet ontsmetten. Dat doet zeer.'

Emma hurkte naast hem neer. 'Als jij mama die wond laat schoonmaken, ga ik monopoly met je spelen.' Calebs lach brak door als een zonnestraal.

'Dat is lief van je, schat.' Maddy zou Emma's goede eigenschappen eens moeten waarderen in plaats van telkens haar geduld te verliezen wanneer ze zat te mokken en met haar ogen rolde. 'Dank je wel.'

'Mag ik meedoen?' vroeg Gracie.

'Nee,' zei Caleb. 'Alleen Emma en ik.'

Gracies lip trilde bij de woorden van haar broertje, waardoor Maddy haar aan de ene kant wilde troosten en aan de andere kant 'Nu ophouden!' wilde roepen, vooral toen ze zag dat Gracie het kleine kruisteken maakte dat ze had overgenomen van oma Frances, de moeder van Ben, een vrouw die een voorkeur had voor reflexmatige rituele uitingen. Gracies gebaar gaf Maddy een ongemakkelijk gevoel. Voor ze het wist, zou haar dochter eerbiedig neerknielen in de een of andere Onze-Lieve-Vrouwekerk. Ze zou een davidster of zo'n unitarische vlamme kelk voor haar moeten kopen, voordat oma Frances een kruisbeeldje boven Gracies bed kon hangen. Leuk en aardig, een gemengd huwelijk, maar er waren grenzen.

‘Monopoly is leuker als je het met meer personen speelt, Caleb.’ Zwangere vrouwen zouden verplicht moeten worden om een cursus scheidsrechteren en onderhandelen te volgen, naast de ademhalings- en puflessen.

‘Nee. Ik wil alleen met Emma spelen.’

Gracie trok aan haar tenen, die groezelig waren van het kamp. ‘Zullen wij dan chocoladesaus maken terwijl zij een spelletje doen?’ stelde Maddy voor. ‘We kunnen ijs met warme chocoladesaus gaan eten.’

‘Ijs als avondeten?’ Gracie tilde haar kin van haar knieën.

‘Waarom niet?’ Ze streek de zweterige zwarte krullen van haar dochter naar achteren, het enige uiterlijke kenmerk dat Gracie van Maddy had geërfd. De lichaamskenmerken van hun ouders waren over de kinderen verdeeld en ze hadden er maar weinig gemeen: de magere Caleb had het dikke bruine haar van Ben en Maddy’s lange wimpers en smalle schouders. Die arme Gracie zou, net als Ben, moeten vechten tegen de neiging een al te gevuld middel te krijgen. Emma, net zo rank als Maddy, had de scherpe jukbeenderen van haar vader.

Emma rolde met haar ogen. ‘Lekker gezond, mam.’

‘Hou je kop, Emma,’ zei Caleb.

‘Hou zelf je kop. Of ik doe geen spelletje met je.’

‘Ik wil wel,’ zei Gracie.

‘Née. Emma zou met mij gaan spelen. Maak mijn wond maar schoon, mama.’

Links en rechts leunde een kind tegen haar schouder. Met haar voeten op de salontafel lag Maddy half te dommelen. Vuile kommen versierd met klonters chocoladesaus stonden her en der in de kamer. Nadat ze tijdens het eten steeds harder hadden zitten giechelen en stuiteren van de suiker, waren ze enigszins misselijk en half bewusteloos onderuitgezakt.

Ze werden wakker door de geluidseffecten die Bens avondlijke thuiskomst aankondigden: het rijden van de auto over het grind, het schuren van de door de hitte uitgezette deur, sleutels die op het tafeltje in de gang werden gegooid, de aktetas die op de vloer plofte.

Zuchten van opluchting of afkeer waren een graadmeter voor zijn humeur. Ondanks hun ruzie van vanochtend was Ben zo te horen in een vrij goede bui. Godzijdank. Misschien zou het een Zwitserse avond worden, met de woonkamer als hun eerste neutrale zone.

Ben kwam de kamer binnen en liet zijn blik over hun onderuitgezakte lichamen en de verspreide monopolystukken glijden. Gracie stond op, rende naar hem toe en sloeg haar armen om zijn middel. Hij streek haar zwarte krullende lokken tot een bundeltje achter op haar hoofd terwijl zij tegen zijn niet meer zo strakke buik leunde. Hij had het lichaam van een drieënveertig jaar oude man die tegen de zwaartekracht streed door twee keer per week te handballen, maar die het opdrukken had opgegeven. Niet slecht, maar anders dan bij Maddy, die aan hardlopen deed en losse gewichten en de roeimachine in hun kelder gebruikte, leverde zijn strijd tegen de tijd minder zichtbare voordelen op.

‘Wat is hier gebeurd?’ vroeg hij. ‘Het lijkt wel of er een bom is ontploft.’

‘Het was een enerverend avondje. Onze zoon heeft zich ergens aan gesneden.’

Caleb stak zijn in verband gehulde voet naar voren terwijl hij naar de televisie bleef staren.

‘Gaat het?’ vroeg Ben. Hij gaf Gracie een laatste aai over haar bol en liep naar de bank. ‘Doet het zeer?’

Caleb haalde zijn schouders op. ‘Nou ja. Een beetje.’ Hij keek Maddy oplettend aan, alsof hij het juiste antwoord zocht.

Ben legde een hand op Calebs kuit. ‘Kun je erop lopen?’

‘Gaat wel. Aan die kant hink ik op mijn hak.’

‘Het is de bal van zijn voet. De binnenkant,’ zei Maddy.

‘Hoe is het gebeurd?’ Ben trok aan zijn kin – het gebaar waaraan je kon aflezen dat hij elk moment in woede zou kunnen ontsteken.

Maddy boog over Caleb heen en gaf haar man een kus, waarbij ze de zijkant van zijn mond raakte. ‘Vergeet je niet iets?’ vroeg ze. ‘Hallo, Maddy? Hoe is het ermee?’

Hij ademde uit. ‘Ga nou niet zitten katten. Ik heb een zware dag gehad.’

Een kus geven was katten? Wel als je sarcastisch bent, gaf ze zichzelf

antwoord, op het prekerige toontje dat Ben vaak aansloeg. ‘Hij was in slaap gevallen en stond op zonder nog te weten dat er een glas melk naast hem stond. Het was een ongelukje.’ Ze wist dat deze leugens nauwelijks geloofwaardig was, maar ze wist ook dat ze ermee zou voorkomen dat hij zich als openbaar aanklager ging gedragen.

‘Waar lag hij dan te slapen? In de glasbak?’

‘Leuk hoor. Er is gewoon een glas gebroken. Dat is alles.’ Zo. De waarheid kwam stilaan bovendrijven.

‘Waarom kunnen de kinderen niet aan de tafel eten en drinken, zoals het hoort? Waarom gebruiken ze geen plastic glazen?’ Hij streek met zijn handen door zijn haar. ‘Kijk eens om je heen. Het is een chaos. Geen wonder dat er hier aan de lopende band ongelukjes gebeuren.’

Caleb wreef met zijn duim heen en weer over zijn knie. Gracie sloeg een kruisje.

‘Niet nu, oké? Als je blijft.’ Ze keek hem met een veelbetekenende blik aan.

Ben spande zijn schouders, leunde naar achteren op de bank en staarde naar het plafond. Hij haalde diep adem en leek te denken aan de zelfhulpbrochure over agressiebeheersing die Maddy hem zes maanden geleden had opgedrongen, nadat hij met een schoen had gegooid. Naar de muur, had hij volgehouden, telkens als ze het incident aanhaalde. Niet naar jou. Maar de boodschap was aangekomen. Voor de verandering had ze zijn eindeloze afwijzingen van haar voorzichtige commentaar op zijn opvliegende karakter weten te doorbreken.

En dat was maar goed ook. Ze had zijn woedeaanvallen knarse-tandend doorstaan, maar er was geen denken aan dat haar huis een fysiek strijdtoneel zou worden. Hij was er zelf van geschrokken toen hij die schoen had gegooid – net als toen hij jaren geleden een fles wasmiddel tegen de muur had gesmeten. Het verschil was dat hij deze keer naar haar had geluisterd. Hij had de brochure gelezen, hoewel hij het haatte als ze bij hem de maatschappelijk werkster uithing. Bewaar dat maar voor je cliënten, had hij geschreeuwd toen ze hem had geprobeerd te ontleden. En de kinderen. Hun huwelijk. Je bent mijn psycholoog niet, je bent mijn vrouw.

Als hij niet wilde dat zij de maatschappelijk werkster uithing, dan hoopte ze maar dat hij zelf zou leren zijn stemmingen te beheersen. Maddy's zus was ervan overtuigd dat het op een dag te laat zou zijn voor zelfhulpbrochures over agressiebeheersing en andere kunstgrepen. Bens woedeaanvallen waren Vanessa een doorn in het oog, maar Maddy achtte zichzelf schuldig aan de tegenstrijdige gevoelens van haar familie jegens Ben. Maddy vertelde te veel. In elk geval over alle negatieve dingen. Wanneer had ze haar zus voor het laatst gebeld om te zeggen dat het hartstikke goed ging? Om hoog op te geven van het feit dat Ben een hele dag vrij nam om ervoor te zorgen dat Gracie veilig kon leren fietsen? Hoe vaak deelde ze mee dat Ben de kinderen had meegenomen naar de film terwijl zij zich had laten masseren?

Haar moeder deed in elk geval alsof ze gesteld was op Ben. Waarvoor Maddy haar dankbaar was.

'We hebben ijs gehad als avondeten,' deelde Caleb mee.

Emma rechte haar schouders. Gracie drukte zich tegen Maddy aan.

Ben wendde zich tot Caleb. 'Ijs?'

'Met warme chocoladesaus,' voegde Caleb eraan toe.

'Fijn om te worden beloond voor het breken van een glas, nietwaar?' Ben schopte zijn schoenen uit. 'Wat krijg ik te eten, aangezien ik niets heb laten vallen of kapot heb gemaakt?'

Emma sprong op. 'Zal ik eieren voor je maken, pap?'

'Graag, schat. Dat zou geweldig zijn.' Hij leunde achterover en sloot zijn ogen.

Gracie tikte zachtjes op zijn voorhoofd. Hij knipperde met zijn ogen en schonk haar een vermoeide glimlach.

'Wat is er, moppie?'

'Zal ik worteltjes voor je snijden?'

Maddy pakte de wasmand op waar ze hem eerder had laten vallen, in de hoek van de woonkamer, en haastte zich de deur uit om niet te hoeven toekijken hoe de meiden Ben op zijn wenken bedienden. Ze vond het vreselijk te zien hoe ze werden getraind in de kunst van het sussen van een heetgebakerde man, maar probeer dat maar eens uit te leggen. Waarom zou een kind niet iets kunnen klaarmaken voor een vader die trek heeft?

Nadat ze een witte was in de machine had gedaan en de volle planken overhoop had gehaald op zoek naar wasverzachter, haalde ze er een stoffig huishoudtrapje bij, klom erop, strekte zich uit en stak haar hand achter het allegaartje van schoonmaakspullen. Ze trok een stoffig zakje met zipsluiting tevoorschijn waarin wat tabletjes zaten. Ze haalde er een gele pil uit, beet de helft eraf en slikte die droog door. Soms vroeg ze zich af of ze al haar verstopplekjes nog kende. Dat ze verspreid over het huis lagen, gaf haar een merkwaardig gevoel van rust en veiligheid. Ze kon één keer per week een pil pakken; ze kon er ook elke dag een nemen. Hoe dan ook, de wetenschap dat ze altijd ergens voor het grijpen lagen, bood haar troost.

In de keuken was het aanrecht bezaaid met resten van Bens eieren en worteltjes. Ze schoof de overblijfselen aan de kant om boterhammen te maken voor de broodtrommels van de kinderen. Haar pogingen koude pindakaas op het brood te smeren riepen een gevoel van haat op jegens Bens moeder. Frances had de afgelopen zesenveertig jaar besteed aan het verlichten van de neuroses van Bens vader door het huis smetteloos te houden en de pindakaas in de koelkast te bewaren, voortdurend beducht voor voedselvergiftiging, bacteriën en stof.

Het was Frances' schuld dat ze stijve pindakaas aten.

Het brood scheurde. Ze vouwde het om de klont pindakaas heen en propde het in haar mond. Vervolgens pakte ze een nieuwe boterham en begon ze opnieuw te smeren: druivenjam voor Caleb, blauwebessenjam voor Gracie en voor Emma de zelfgemaakte sinaasappelmarmelade van Maddy's moeder.

Van boze buien werd ze doodmoe. Ze wachtte tot de kus van de Xanax in werking zou treden, haar droomprins die haar beschermde tegen haar zenuwen.

Toen ze elkaar net kenden, had het Ben niet kunnen schelen of ze warme mayonaise aten en slapen op lakens vol tyfusbacteriën – niet toen de vonken er in hun beginjaren nog vanaf spatten. Hij was opwindend geweest, haar Ben, een pro-Deadvocaat die eiste dat de wereld zijn beklagenswaardige cliënten een kans zou geven – een beetje gerechtigheid, een eerlijke bejegening. Hij had haar bijna de

adem benomen. Er was steeds een deel van haar geweest dat een deel van hem wilde aanraken. Haar hand op zijn schouder. Een enkel die achteloos tegen zijn kuit rustte.

Ben liet iedereen achter zich; hij repte zich door het leven met uitroepetekens aan alle kanten. Armoede aan rechterzijde? Boem! Racisme? Baf. Schofterige huisbazen? Ertegenaan!

Wie had ooit gedacht dat al die hartstocht en woede zich konden richten op een te late autoafbetaling? Op een knoop die ontbrak?

Op haar?